

Zgodnja DANICA.

Katolišk cerkven list.

Danica izhaja vsak petek na celi poli, in velja po pošti za celo leto 4 gld. 60 kr., za pol leta 2 gld. 40 kr., za četrt leta 1 gld. V tiskarnici sprejemana za leto 4 gold., za pol leta 2 gld., za četrt leta 1 gl; ako zadene na ta dan praznik, izide Danica dan poprej.

Tečaj XXVIII.

V Ljubljani 12. listopada 1875.

List 46.

Koledar za naslednji teden.

Listopad. — November.

14. Nedelja XXVI po binkoštih. Evangelij: „Nebeško kraljestvo je podobno goršičnemu zernu“. (Mat. 13.) — *Varstvo Marije Device*. — Sv. Brikcij, spozn., škof v Turu na Francoskem. † 13. listop. 447.

15. Ponedeljek. Sv. Leopold, spozn., mejni grof avstrijski. † 15. listop. 1136.

16. Torek. Sv. Jedert, devica, opatinja nun benediktinskega reda, sestra svete Mehtilde, rojena na Saksionskem. † 15. listop. 1292. — Sv. Otmar, opat.

17. Sreda. Sv. Gregorij čudodelnik, spozn. škof v Neocezareji v Pontu. † 17. listop. 270.

18. Četertek. Obletnica posvečevanja cerkev svetih apostelnov Petra in Pavla v Rimu. — Sveti deček Bārula, ki je bil vprašan, če je boljše moliti enega Boga, ali več bogov, je odgovoril: „Le v edinega Boga, ki ga kristjani molijo, je treba verovati“; nato je bil s šibami tepen, poslednjič pa ob glavo djan.

19. Petek. Sv. Elizabeta, vdova, hči ogerskega kralja Andreja II, poročena z Ljudovikom, deželnim grofom Hasijske in Turingije, je bila mati ubozih. † 19. listop. 1231.

20. Sabota. Sv. Feliks Valojski, spozn. in vstajnik reda presvete Trojice za reševanje jetnikov iz turške sužnjosti. † 4. listop. 1212.

Sveti deček Cirik in njegova sveta mati Julita, spričevalka. V Ikoniji, glavnem mestu dežele Likaonije, je živela proti koncu 3. stoletja pod cesarjem Dioklecijanom imenitna in bogata gospa Julita; bila je kraljevega rodu, čistega življenja in polna žive vere v Kristusa. Ko je bila dečka Cirika povila, ji je bil mož umrl; pa se ni hotla v drugič omožiti, dasiravno je bila mlada vdova, ker vso svojo skerb je obračala na izrejevanje svojega sinka in Bogu zvesto služila.

Likaonski deželni poglavar Domocijan, keršanske kervi žejni divji človek, pa je jel kristjane grozovito preganjati, mučiti in moriti. Julita je svoje posestvo zapustila, ter se je s svojim sinkom in z dvema deklama umaknila v Selévcijo; pa tudi tukaj ni bila varna, ker nek Aleksander je bil od cesarja Dioklecijana zato oblastnik postavljen, da je kristjane z mnogimi mukami silil, naj bi darovali malikom. Julita se je tudi tej nevarnosti umaknila, ter je bežala v Tars, glavno mesto v Ciliciji. Aleksander — od cesarja pooblasten — se podá v Tars, da bi tudi tam svojo jezo nad kristjane izlival in hladil. Vohuni kmalo zasačijo Julito, ki je svojega triletnega sina na naročji imela. Beriči jo vle-

čejo s sinom vred pred Aleksandrov sodnji stol, dekli pa zbežite, in od deleč pazite, kaj se bode z njijino gospo godilo. Aleksander Julito vpraša za njeno ime, stan in domovino; ona pa mu ni drugega odgovorila kakor to: „Kristjana sem in molim edinega Boga“. Sodnika zgrabi jeza in ukaže bričem, naj ji vzamejo otroka, njo pa slečejo, na tezo razpnejo in z volovskimi žilami tepó. V teh neznanskih bolečinah ni bilo slišati drugega iz Julitinih ust, kakor to: „Kristjana sem, in hudičem ne bom nikoli darovala“.

Sodnik ukaže dečka Cirika k sebi pripeljati; lepi, zali fantiček pa ročice proti materi steza in oči vanjo obrača, na vse gerlo vpije in milo joka. Sodnik ga skuša z božanjem utolažiti, pa ga ne more. Vzdigne ga na kolena, ter bi ga rad kušnil in objél; fantiček pa nje-govo glavo s svojimi ročicami od sebe odriva in svojo glavico od njega proti materi obrača. Sodnik mu glavico od matere k sebi oberne; fantič pa jo zopet proti materi zavrti, sodnika po obrazu praska in neprenehoma vpije: „Tudi jaz sem kristjan“. Sodnik mu zopet glavico k sebi zavrti; fantiček pa ga z nožicami pahá in ga v roko vgrizne. Aleksandra zgrabi jeza, prime dečka za noge, in ga treši na tla s svojega zvišanega prestola. Cirik prileti z glavico na spodnjo stopnico njegovega prestola, si razbije glavo, in izdihne nedolžno dušo Bogu v roke. To vidi Julita, se močno razveseli, in reče: „Zahvalim te, o Bog! da si mojega otroka pred menoj k sebi vzel, in mu podelil nezvenljivo krono“. To maternovo veselje sodnika močno grize, ves zdivjan ukaže beričem, naj Juliti kožo z života potegnijo in jo z vrelo smoló polijejo, ko je bila še na tezi razpeta. Med tem grozovitim terpinčenjem je mógel nekdo izmed njegovih služabnikov klicati: „Julita, usmili se sama sebe, daruj bogovom, da enako svojemu sinu žalostno ne pogineš!“ Svetnica pa vse te muke s keršansko serčnostjo terpi in reče: „Ne darujem vašim mutastim in gluhim bogovom, ampak molim Jezusa Kristusa edinorojenega Sina Božjega, ki je z Očetom vred nebo in zemljo vstvaril. Jaz hitim za svojim sinom, da se z njim vred vdeležim nebeškega veselja.“

Ko grozovitež previdi, da z mukami pri Juliti nič ne opravi, jo k smerti z mečem obsodi, Cirika pa ukaže v meršjo jamo vreči. Rabeljni jo berž peljejo na moriše in ji denejo berzdo na usta, da ne more ljudstvu, ki jo spremlja, nič spodbudnega povedati. Na morišu prosi rabeljne, naj ji dajo toliko odloga, da kratko molitvico opravi; nato poklekne, hvali Boga, da je njenega sina k sebi vzel, ter ga prosi, da naj tudi njo — svojo nevredno deklo — sprejme v svoje kraljestvo, kjer bode njena duša Njega, Boga Očeta in Sina in svetega Duha, molila in častila vekomaj. Ko je izgovorila „Amen“, zasúče rabelj meč, in ji odseka glavo. Nje truplo je

verženo v nagnjusno jamo, kjer je ležal njen sin. Dekli ste vzele drugi dan oboje truplo in pokopale na njivi blizu mesta Tarza. Ena dekel je ob casu cesarja Konstantina še živel, in je pokazala kristjanom kraj, ker sta bila Cirik in Julita pokopana. Kristjani so njun grob obiskovali in ju v svojih potrebah pomoči prosili. Od leta 438 so Julitini in Cirikovi ostanki v raki (trugi) z marmorja pod velikim altarjem v cerkvi svetega Janeza v Raveni na Laškem, kamor jih je bila kraljica Placida dala prenesti. Da so ti ostanki resnični teh dveh svetnikov, je Bog poterdil z mnogimi čudeži, zlasti nad bolniki.

Vodilo svete Julite: „Hudičem ne bom nikoli darovala“. — V nekdanjih malikih je tičal satan in si je dal darovati od oslepljenih ajdov. Zdaj pa tiči v mnogih stvaréh; n. pr. v blagu, v boku, v oseh itd., in si dá darovati. Mari ne daruje satanu, kdor z goljufijami in odertijami svoje premoženje kopiči, uboge pa zatéra? Ali ne daruje satanu nikoli siti pijanec, ki svojo pamet v pijači utoplja, gerdi nad seboj podoba Božjo, razgraja in preklinja? Mari ne služi satanu nečistnik, ki se rajše Kristusu v presvetem Zakramentu odpové kakor osebi, v katero je zaljubljen? Kdor grebu služi, je suženj satanov.

Šopek jesenskih cvetlic.

Podlessek (colchicum autumnale — Herbstzeitlose). Jesenska študija.

(Pis. Rafael Skalovič.)

(Dalje.)

Najznamenita lastnost te cvetlice je, da se prikaže v dozdevno neprilicni nevgodni dobi. Ne pihljajo mehke spomladanske sapice, solnce ne prigreva več s pekočimi žarki ter le po strani še nas gleda, ker se mu mudí v druge dežele, ko se merzli vetrovi in dežji podé čez hrib in planjavo, mesca vinotoka zapušča podlessek krilo matere zemlje ter hiti ven, kakor da se če ohladiti in čistega zraka navžita. Primérno mu tedaj Nemci pravijo „jesenska nevgodnica“ (Herbstzeitlose). Verh tega je še vsa gola, brez odeje, nima pérja ne čaše, da bi se zavila in merzlote ovarovala. Kdor to cvetico vidi v merzlem jesenskem jutru ali hladnem večeru, res se mu smili revica, da se ž njo vred mraza trese. Perva slana jo popari, zaduši. Ko bi rastle po leti, kakor druge cvetlice, bi podlessek od toplih solnčnih žarkov podpiran mogel si napraviti seme; ali zdaj je nemogoče, ker ga kmalo mraz zadavi, pa vendar je tudi zanj kaj modro preskerbljeno.

Tu, bi rekel, si dela narava sama zapreke, da večo različnost skazuje, pa vendar z največo lahkoto in najbistroumnije vse opravi. Nikakor ni taka sirotica zapuščena, kakor bi si mislil, temuč božja previdnost jo obilno odškoduje za dozdevno zamudo.

Utergajmo eno, saj jih je vse polno, imamo v roki cév, cvetlično cév. Druge cvetke ali nimajo cevi, ali pa le prav malo, kratko, par črtic dolgo; podlessek pa ima cév nad zemljo in pod zemljo jo steza globoko do čebulice. Na verhu se cév razširi v obličnato zvončast venec s šesterimi listi — „šestkrat nacepljeni cevni rob“, — lepe „lilnate“ barve. Noter je šest prašnikov, katerih sleherni je prirašen na venčni list, in na koncu ima prašnico. V sredi med prašniki pa je prahovod, trije jako dolgi nitnati vratovi, ki se stezajo skoz trivoglato cév do čebulice pod zemljo.

Kadar je prah v prašnikih dozorel, k čemur je jesenska solučna toplota ravno še zadostna, se strese na

one tri vratove, ter po cévi gre 10–12 palcev globoko pod zemljo do čebuličnega korena. Ta je kakor doberšen lešnik, pa lepo zavrt, z mnogimi rujavimi usnjastimi ljuskami obdan, z „devetimi suknjicami“ oblečen. Tako je seme dobro zavarovano proti mrazu in vsim vremenskimi neugodam, da še ljudje pravijo takemu, ki je po zimi dobro oblečen: „Imaš devet sukenj, kakor podlessek“.

Pa v globočini, v gorki postelji, bi seme ne moglo dozoreti, mora priti ven na solnce, da svoj namen doseže. Tudi to je preskerbela previdnost božja. Spomladi požene korenika čebulica, kakor druge rastline, široko šmarničnemu podobno perje, volóvino (ali valovino, ker po valah raste) ter ima sredi perja bilko in na koncu bilke mesto cvetja tripredalčasto glavico polno črnega drobnega semena.

Čebulica podleskova je strupena, kakor tudi seme, pa se vendar rabi za lék. Prigodilo se je že, da se je blago (živina) otrovalo s podleskom, in praseta, ki so žerle čebulice izkopane, so pocerkale. Valovina ni dobro seno, govedo ga ne pokusi, kakor tudi cvetka podleskovega se ne dotakne ne krava ne ovca. Nekje sem vidil, da so cvet stolkli in ušivo glavo s sokom pomazali, lazice (uši) so koj potem poginile, zato imenujejo podlessek tudi „ušivec“. (Vprašanje: če tudi glavi ne škoduje, ker je strup?)

Vse prav, porečeš, pa kaj mi je treba vse to znati, čemu tako natančno popisovanje? Glej, v današnjem času po šolah veliko študirajo naravoslovje, pa le subparno znanje človeku um napolni, a serce ostane prazno. Kar sem dozdej povedal o podlesku, je le „dogmatika“; sedaj pa še malo „morale“, ako ti ne bo predolgočasno.

Ta nežna jesenska cvetlica ima mnogo nauka v sebi, ako nje lastnosti bolj natančno preišljemo. Sej ima vse stvarjenje svoj pomen. Zveličana Ana Katarina Emerih pravi: „Nikoli se nisem čudila, da je sv. Janez (Kerstnik) v puščavi se toliko naučil od cvetlic in živali. Že v svojih otročjih letih sem vidila v slehernem lističu, v vsaki cvetlici knjigo, iz ktere sem kaj lahko brala. Pri vsaki barvi, pri raznih oblikah in podobah sem čutila poseben pomen in lepoto; ako pa sem hotela o tem praviti, so me zasmehovali. O kako me je v prosti naravi vse zanimalo“. (Leben der gottsel. A. K. Emerich v. P. K. E. Schmöger I. Bd. III, 11).

Glej, lepi rudečelični podlessek je podoba goljufive lepote svetá; kdor se vanjo zaljubi, ga otrova (ostrupi). Nežna, detkena cvetlica pa je hudo strupena. *)

Med tem, ko druge cvetice mirujejo, ter vgodnega spomladnega časa čakajo, se podlessek zdaj v nevgodnem času šopiri s svojo lepoto in goloto. Kakor podlessek naj raji raste po mokrotnih senožetih in dolih, sploh po debelinah, tako se zakoti strupeni zarod nesramnega osebstva narbolj po mehkužnih mestih. Ne maram ponavljati gnjusobne statistike, dosti so že povedali časniki, koliko tacega strupenega podleska je n. pr. v Berlinu, v Rimu, odkar so ga papežu ugrabili, in drugod. Kje je bila večí rodovitnost, ko v dolini Sodonski in Gomorski? Pa zakotil se je podlessek otrovni, vsa dolina je bila ugonobljena. Preobilnost v jedi in pijači se skoro vedno druží z nečistostjo. Tako pravi modri v sv. pismu: „Vino in ženske storé, da odpadejo modri“. (Eccles. 19. 2.) Podlessek in njegov nevgodni sad nima dobrega kusa in ne lepega pomena. Ono obilno sočnato in suličasto perje ti je lahko podoba šopirnosti, kakoršna se rada kaže pri malo sramožljivih ljudeh.

*) Z etimologiško izpeljavo „podleska“ ne izhajamo pri jezikoslovcih in „jezikolovcih“; zato smo dotično študijo izpustili. Brez zamere. Vr.

Šest listov, šest prašnikov ima podlesek, tako nečisti ljudje šesto Božjo zapoved prelomljajo, ter nočejo vediti o šesti blaženosti: „Blagor jim, ki so čistega serca, ker bodo Boga gledali“. Saj da bi čista kakor šestolistna lilija, podoba devic, čakala si določenega stanú, in ako že hoče, da bi se v onem zakramentu posvetila, ktereja je naš Zveličar z najpervim čudežem počastil, ko je šest verčev vode spremenil v najboljše vino. To število šest je mnogokrat skrivnostnega pomena. Pri poganih pa je bil šesti dan (petek) posvečen malikinji mesenosti, zato je oni dan (petek) Kristus Jezus največ terpel na svojem naj svetejšem telesu, ob šesti uri (po tadanjem številu) je bil na križ pribit. Isto tako ima vélika zvér, Antikrist, v skrivnem razodenju število 666 (Apost. 13, 18): šest sto šest in šestdeset, ali pa tri šestke skup, trojno prešestvo, ker proti koncu svetá bode kakor ob času Noeta: „Vse mesó (človeštvo) pokvarilo svojo pot“. (Gen. 6, 12). Sej se res zmiraj bolj bližamo času splošnega „materializma“ (mesene posvetnosti), kateri ne pozna nič kot le telesni, časni, zemeljski blagor. Jesenska doba svetá. Podlesek ima tri péstične vratove, in tripredalčasto semensko glavico. Tako je po besedah sv. Ivana vse hudo trojnega vira: „Vse, kar je na svetu, je poželenje mesá, poželenje oči in napuh življenja (I. Joan. 2, 16). To je trojka v kraljestvu satanovem, a nasproti v kraljestvu Božjem je: „Vera, upanje, ljubezen, to troje.“ (C. Kor. 13, 3). Antikristovo skrivno društvo framonov (prostomavtarjev) tudi časti to število tri, ter po njem ima mnoge znamenja. Kakor prerezana cév strupenega podleska ▲, tako pomenja br. 3 = brat framon. Mnoge beznice (lože) framonске imajo poznamenovanje k trojki. Berolinska vélika beznica: „pri treh svetnih kroglih“ (Grossloge zu den drei Weltkugeln), pa samo po Nemškem jih je čez 50 beznic (med stotino drugih), ki se zovejo po trojki, n. pr. „pri treh deteljnih peresih“, „pri treh zvezdah“, „pri treh gorah“ i. t. d.

Hamburški judje imajo beznico: „pri treh koprih“! (naj jih le hudo pečejo! —). Mar bi rekli: „pri treh norcih“, „pri treh opicah“ i. t. d. (Glej Pachtler: *Der Götze der Humanität* p. 555 seq.)

(Konec prih.)

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Iz Ljubljane. („Od Previdnosti poklicani“ in „neposredovanje“.) Viktor Emanuel in stari Olem se ponašata, da sta „od Previdnosti poklicana narode zedinovat“; poklicana sta pa velikoveč narode kaznovat in v njihovem napuhu jih poniževat. Vse sploh znano je, kako so ravno liberalni Lahi poprej Nemce kleli, ter je bilo „male-detto Tedesco“, tako reči, njih pregovor. Zdaj pa je „Previdnost“ preklinjevalce ravno tem tolikrat prekletim, bi djal, v sužnjost dala. Smešno je namreč, kako so se ravno nekdanji preklinovalci plazili in se plazijo pred nemškim cesarjem (presso il Potentissimo imperatore). Tisti pošteni Italijani, pravi katoličani, ki nobenega naroda ne kolnejo, so pa tudi zdaj imeli serčnoost nemškemu cesarju samemu v obličje naznaniti resnico, da jih svit njegove (cesarjeve) mogočnosti ni omotil, da on preganja po nedolžnem brate, za ktere prosijo pravice in svobode, in da brez tega so slavo-klici le „prazne besede“, ki nanj leté.

Olem je bil „orodje Previdnosti“ v tem, da je ošibal Napoleona III, kateri je bil pričel vojsko zoper papeža. Pri Sedanu je bilo maševanje za Kastelfidardo, kakor pravi „Unità“. Tudi v Viktor Emanuelu, v kterem framasoni vidijo zedinjevalca Italije, imajo Italijani

šibo za marsiktere poprešnje pregrehe, ko lepih časov skor brez davkov, brez vojašine, v obilnosti in naj slajšem miru, niso vedili prav ceniti in so žalili z rogovitstvom dobrega Pija IX. — Toda Božja „Previdnost“ bode vedila najti tudi orodje zoper sedanje tlačivce sv. Cerkve, in odšli bodo ravno tako malo, kakor malo je odšel Kavúr, Napoleon III in drugi. Kakor le-ti tako je tudi Bizmark pod vsemogočno roko Božjo, kateri ne bo ubežal.

Vsaka napaka in pregreha poslednjič tepe sama sebe. Napoleon in njegovi molivci so veliko ropotali z načelom „neposredovanja“, nevtikovanja v prid drugim državam. Papež je zaverigel to novo načelo. Kdo ima prav? To nikomur ni neznano, kdor ima jasen um in zdrave oči. To nečloveško načelo je pograbilo papežu pa tudi drugim vladarjem zoper vsako pravico njih dežele in pod pretvezo edinosti je dežele spravilo v naj večji stiske, nakopalo jim strašanske davke, grabilo se vsled tega celo cerkveno premoženje. Mnogo hudo pa je vsled tega načela in raznoterih prekucevanj zadelo in zadeva tudi druge dežele.

„Neposredovanje“ ravno sedaj dela in razgraja tako strahovito po slovenskih deželah pod Turkom, da bodo vlade naposled, kakor kaže, vender le posredovale, in poskušale so to že nekoliko po svojih konzulih in poročnikih. Celo turkoljubna „Presse“ je une dni naznala grozovinsko dogodbo, da so Turki 60 kristjanov iz Bihaškega okraja gnali na polje pobirat koruzo za turško vojsko. Kristjani so dodelali na polji, in za plačilo so vsi bili od Turkov poklani! Koliko enacih dogodb se sliši. Kaj pa da, posredovati zoper take strahovitosti je greh zoper „Napoleonovo neposredovanje“!

Kaj pa, če se vsi ondctni Slovani nekaj izselijo, nekaj bodo posekani, dežele pa gredo tujcem v roke, ki jih bodo naselili! Sej že celo Turčin žuga, češ, naj se le izselijo, bom pa Čerkesov naselil v te kraje. To se sicer ne bo zgodilo, utegne se pa zgoditi kaj drugega, kar Slovani ne bodo radi slišali. Naj bi v zadevnih krogih veljale keršansko-katoliške načela, že davno bi se kristjanom pod Turkom bolje in drugač godilo. Cerkev ne razdvoja, ne potuje, ne zatira: pa vender je sovražena, psovana, preganjana od — slepih.

Stanovitnost katoliških deklic.

Sveti Janez Zlatoust pravi: „Jest naj rajši imam spomine spričevalcev, marternikov, rad in priserčno rad jih imam; in sicer vse, takrat pa posebno, kadar se pripovedujejo ženske bojevanja (za vero in čednost). Kolikor je namreč šibkejši posoda, toliko je večji milost, gnada, toliko svitlejši predobitev, toliko znamenitiši zmaga.“

Keršanska deklica, žena, gospodinja, mati, vé imate dandanašnji mnogotere vojske. Vojsko imate za verske resnice, za čednost. Vojsko za spoved, sv. mašo, post, vojsko zoper tolikere in tolikošne sovražnike. O imejte pred seboj te lepe in resnične besede velikega sv. Janeza Zlatoustá. Pomislite, kako lepo, častitljivo, zaslužno je za vas, ako v vsih in vsakterih vojskah zvesto ohranite vero, ohranite čednost.

Sv. škof Cipriján še posebej devicam pravi, da vé ste „lepši del čede Kristusove“, o keršansko-katoliške device! Poslušajte, kako piše: „Zdaj govorim od devic, za ktere je toliko večji skerb, kolikor imenitniši je njih čast. To je cvetec cerkvene rasti, lepota in ozaljšek duhovne milosti (gnade), vesela natora, nedolžno in nespaseno delo hvale in časti. Božja podoba, primerna svetosti Gospodovi, lepši del čede Kristusove.“

Ta „lepši del čede Kristusove“ sv. Ciprijan z veliko priserčenostjo opominja k stanovitnosti, da naj se skerbno varujejo preganjanja, zalezovanja hudobnega duha, da naj se ne lepoticijo in ne iščejo dopasti komu drugemu, razun svojemu Gospodu Jezusu, od katerega tudi plačilo za svoje devišstvo pričakujejo.

Letniki sv. Detinstva iz novih časov pripovedujejo prelep izgled katoličanke, ki mora ves ženski spol za stanovitnost v živi veri in lepih čednostih prav močno vnemati.

Iz Tanariffe (na otoku Madagaskaru v Afriki) poroča neka redovna sestra:

Eno izmed naših deklic, zdaj že veliko in omoženo, častim za svetnico. Njena družina prav veliko premore pri vladi. Njen oče, brat prvega ministra, je najmočnejši podpora protestantovstva in zato napredkom katoliške vere čisto nasprot. Od šest let po svojem kerstu je ta otrok vse stopnje najtežjega preganjanja prebil. Prizadevali so si z obljubami, žuganjem, zaničevanjem, pa zastonj; akoravno boječa, vedila je svojo vero ohraniti in ni posnemala zgleda svojih sester, ki so bile z njo vred keršene. Mnogo terpeča molči, prenaša vse, se čez nikogar ne pritoži in moli kolikorkrat more. Vsak dan, tudi v najtežjem vremenu, pride o pol šestih v cerkev, je pri dveh mašah in se verne potem k svojim domačim opravičilo nazaj. Zvečer obiše presv. Rešnje Telo in se pridno vdeležuje vseh opravil v cerkvi, v nedeljah in delavnikih. Da ob kratkem rečem, ona je popolna predpoda čednosti. Vsak, še celo njena družina, se čudi njeni serčnosti v veri. Da jo v njenih bojih podpiram, pripovedujem ji včasih spodbudljive reči iz podučnih časnikov. Te pripovedi ji delajo mnogo veselja; posebno rada sliši, če ji pripovedujem od našega ljubljenega in češenega sv. Očeta Pija IX. Zgodbe svetnikov, mučencev, hudih bojov, ktere je cerkev prestala, in veličastnih zmág, ktere si je pridobila — to so reči, od kterih se najraje pogovarja.

V takih trenutkih jo spodbujam k serčnosti, stanovitnosti. Pravim ji: „Koliko sreča za te, ljuba Viktorija, da si katoličanka! Koliko milost ti je Bog dodelil! Ne bodimo tako nespametne, da bi omagale; darujmo vse Bogu! dobro se deržimo! Še nekaj let serčno naprej, in zveličane smo vekomaj.“ — „Pač da; prav imate, ljuba sestra,“ pravi, „po poti resnice hoditi, je v resnici sreča! Oh res! Z Božjo pomočjo se čem prej vsega znebiti, kot večno zveličanje zgubiti!“

Druga, prav mala deklica, ki je še le včeraj umerla, je bila od svojih sorodnikov na dom vzeta. Po šestdnevni bolezni blizal se ji je konec. Njena mati, protestantovska, kot vsa družina, ji pravi: „Ako hočeš, Lucijica, pokličem naše sorodnike, da bodo po naši šegi molili in peli.“ „Ne“, odverne Lucija prav odločno, „tega nočem. Jaz sem katoliška. Daj mi moj rožni venec.“ — In ko je tega dobila, ponavljala je vsak trenutek: Češena si Marija itd. S to lepo molitvijo na jeziku se je vdignila njena duša v nebeško domačijo.

Ti opomini in izgledi pa veljajo ob enem vsakemu spolu, stanu in starosti. Blagor stanovitnim! Blagor stanovitnim saj v pokori, če je ni bilo v ohranjenji nedolžnosti!

Razgled po svetu.

Parsko. Parski škofje so spomina vredno pismo oddali svojemu kralju. Začenjajo s tem, kako neutajljivo je, da po Nemškem, in tako tudi na Parskem, gospoduje katoliški Cerkev naravnost sovražin duh, čegar udarci vedno zadevajo sveto Cerkev. Bojé se, da sedanja

sovražljivost je morebiti začetek še bolj žalostne prihodnosti. Spominjajo pa škofje kralja, kako že stoletja neločljivo gre vtric razcvet katoliške Cerkve in pa sreča in blagor kraljevega prestola in katoliškega ljudstva; zato kralju prespoštljivo priporočajo, da naj odverne tisto, kar je dosedaj že to srečo spodkopavalo in to še huje žuga v prihodnje.

Škofje nato tri take zadeve obširneje razsnujejo. Na prvo skazujejo, kako neprimerno je, da parska vlada krivoverce tako imenovane „altkatolike“ šteje k katoliški Cerkev, pojasnijo razložek med katoličani in med njimi, ter prosijo kralja, da naj se ozir ima na ta razložek in se po tem tudi ravná v zadevah lastine in pravice. (Znano je namreč, kako si ti grabljivi krivoverci po mnogih krajih cerkve in cerkvene službe katoličanov prilastujejo in delajo strahovito zmešnjavo.)

V drugi točki škofje pojasnujejo, kako se keršanstvo čedalje huje odpravlja iz šol, da se v ljudskih šolah postavljajo zopercerkveni nadzorniki; da se v srednjih šolah cerkvenim vradom komaj kaka podoba vpliva še dopuša pri postavljanji veroznanskih učencikov, da se brezvérske učne bukve vpeljujejo; v visokih pa se skoraj izključljivo uči zgolj nevera in materijalizem. Škofje s starši vred je groza, da morajo očetje in matere na take univerze svoje sinove dajati. Prosijo torej v imenu velike večine parskih deržavljanov v prvo že saj zato, da naj se zvestim katoliškim učenjakom ne stežuje pristop k akademskemu učilu.

Tretji nabadek zadeva cerkvene redove in združbe, kterih opravičenost in tehtnost v katoliški Cerkev si že lanskó leto razgurnili. Prosijo toraj, naj se kralj z vsimi pomočki ustavi daljni razširjavi Cerkev nasprotne postave od 4. serp. 1872, in da naj z vso resnoto odvraca posnemanje pruske klosterske postave od 31. majnika 1875.

Nemško. Dvajsetega tega mesca se prične nemško-evangelistična velika sinoda, v kateri se ima delati za neko vravnanje ali preravnanje evangelistične cerkve. Kaže, da bode posebno rojilo umoverstvo (racijonalizem). V Berlinu imajo središče nekega protestantskega združevanja, ki je ognjišče racionalističnega trošenja v protestantski cerkvi na Pruskem in ima gotovo do 2500 družnikov, veči del pa boje na Parskem. Ravno ta odpad od luteranstva pa se poslednjič izhaja v prid katoliške cerkve. Posebno sedanje preganjanje na Nemškem poživilja ogenj za sv. vero Kristusovo, za rimsko-katoliško Cerkev.

Ni davno, kar je parska mati kraljica prestopila k luči resnice, in ta slavni izgled veliko število blagosernih duš nagiba k enakemu koraku. Že je nasledvala njeno stezo Olga iz Werthen-a, hči barona Werthena, nemškega poslanca na Turškem. Pred nekimi tedni je prestopil k nam slavni pravdoslovec dr. Kulm (tako naj se bere to ime v zadnjem našem listu), to pa ravno v Landavu, kjer se šopirijo priverženci „Janus-ovi“ (neke nasprotne brošure). Baron Kettenburg v Meklenburgu, ki se je pred nekaj časom spreobrn timer, je postal pravi apostelj v ondotni vojvodini. Ko je bila prišla na dan brošura „Papež in kongres“, je 17 meklenburških plemenitnikov poslalo dar sv. Očetu, in več izmed njih je sedaj katoličanov; eden je celo jezuit in provincijal na Avstrijskem.

Virtemberški katoličani so 18. oktobra v shodu v Essling-u osnovali društvo za katoliško delavnost. To društvo bo lastnik katoliških listov „Deutsches Volksblatt“ in „Sonntagsblatt“ in pa katol. koledarja. — Parski katoličani se ne dajo ostrašiti, akoravno je kralj potegnil z bizmarkovci. Ravno tako se obnašajo badenski, ki imajo v derž. zboru tri katoličane več memo poprej; vendar ti imajo hujši boj, kakor parski. (Po Unit. catt.)

Iz Jutranje Indije. Kalkuta je glavno mesto vse anglo-indijske države, kakor London na večeru. To mesto je naj imenitnejše trgovsko mesto v Aziji, pa v nezdravem kraju ob reki Hugli, in ima blizu 900.000 prebivalcev, med njimi veliko čez 11.000 katoličanov. Zato je tudi za katoličanstvo silo imeniten kraj in vreden, da se nekoliko ozrimo na ta čudni „Babel“ s 167 malikovavskimi tempeljami in 74 mošejami pa z 8 anglikanskimi cerkvami. Delí se Kalkuta v „Belo mesto“ in „Črno mesto“; prvo z Evropejci in prelepimi belimi hišami, drugo z domačini pa črnimi ilnatimi in lesenimi kočami. Sloveč je zavetnik „William“, pa naj lepši botaniški vrt na svetu, sanskritska kolegija, zvezdarna itd. Za katoličanstvo je sedanji čas to mesto velikega pomena. Ni lahko vsega natanko pregledati, kar se je v tem velikem mestu za katoliško Cerkev že zgodilo in se godí. Da pa to ni majhno, vidimo, ako se ozremo na katoliške vstanove. Še pred malo časom so pisali o 5 katoliških cerkvah, sedaj misijonar našteva naslednje glavne katoliške svetišča v Kalkuti:

1. Cerkev Marije Device rožnega venca, pri Murgihatti, ki velja tudi za stolno cerkev. Obiskujejo je navadno domači Portugizi.

2. Cerkev Doruntollah, posvečena presv. Sercu Jezusovemu. Stoji v obmestju, kjer biva naj več Evropejcev in je zmed vsih cerkva naj bolj obiskovana.

3. Cerkev sv. Tomaža, je naj lepši, obiskujejo jo pa skoraj le katoliški Angleži. Pri tej cerkvi je samostan redovnic Loretanskih.

4. Kapela sv. Patricija v gradu William-u je namenjena naj prvo za irske vojake, pa je tudi farna cerkev za obmestje Kuli-Bazar.

5. Kapela sv. Ksaverija v Bow-Bazaru, ki jo obiskujejo večidel le evropejski naselniki.

6. Kapela sv. Jožefa.

7. Kapela sv. Janeza v Boutakhanah.

8. Cerkev Marije Device sedem žalost, samo za Portugize namenjena.

Druzi katoliških vstavov ima Kalkuta:

1. Št. Ksaverija vstav, precej veličastno poslopje, ki je bilo naj prvo odločeno za gledišče. Več sto dečkov in mladenčev se podučuje za viši izobraženost. Polovica, velikrat večina učencev, je nekatoličanska (muhamedani, hindostani, protestantje). Poglavitni namen tega vstava pa je, varovati mladež sile slabih odgojilnic.

2. Bengalska akademija.

3. Sirotišnica pri stoljni cerkvi, pod vodstvom „keršanskih bratov“.

4. Šola v Bow-Bazar-u, kjer ravno ti redovniki podučujejo.

5.—7. Dekliška šola v Bow-Bazaru, Boitakhanahu in Murgihatti pod vodstvom redovnic Loretanskih.

8. Samostan in rejenišče redovnic Loretanskih.

9.—10. Hiša sv. Vincenca in zavetje sv. Magdalene pod vodstvom redovnic sv. Križa.

Pri dušnem pastirstvu imajo misijonarji naj več opraviti s premnogimi v Kalcuti naseljenimi Evropejci, ne pozabijo pa skrbeti tudi za domače katoličane. Za te je odločena posebna fara pri sv. Jožefu. Iz pisma misijonarja, ki je bil nekaj časa župnik pri tej cerkvi, naj posnamemo nekaj naznanil, katere nam cerkveno življenje domačih kristjanov v Kalkutti nekoliko pojasnujejo.

Fara sv. Jožefa je podobna neizmernemu polju, kjer prav raztreseno tu ali tam kak klas poganja izmed sile osata, ki ga duši. Večina in hvala Bogu tudi boljše del moje čede so „Madras“, to je, domačini južnih pokrajin (Malabar, Madura, Pondichery, Madras itd.), katere je revšina in up, kakšno službo dobiti, prignala v glavno mesto. Drugi so Bengali, to je, tukaj rojeni krist-

jani. Iz tega je razvidno, zakaj se moja duhovnija zdaj Madraška, zdaj fara domačih kristjanov imenuje.

Cerkev sv. Jožefa, ki nam služi za farno cerkev, je živ zgled ubožstva. Nizka in ponižna je, pa tudi jako snažna in zagotovljen sem, da ljubi Bog rad prebiva v tem svetišču rajši, ko v mnogih vaših veličastnih evropejskih cerkvah. Kip sv. Jožefa, ki zališa veliki oltar, je umetno delo, in našim ljubim Madrasom tudi prav dopade. Oblačila svetnikov so s steklenimi čepinicami zakerpane, da se prav živo spominja na ubožstvo apostelnov. Zraven nekaj klopi za evropejske katoličane je vsa oprava nekaj klopi za klečanje, ki pa rabijo tudi za spovednice. Tla so pogernjene z veliko štorijo. Imenitni osebe prinesejo za se majhne štorjice ali pa pogrnalca. Med molitvijo klečé, med naukom pa na petah sedé. Vidite tedaj, da je tukaj malo potrate; mnogokrat bi se kaj boljšega želelo. Ob delavnikih je po kakih trideset vernikov pri sv. maši, ob nedeljah pa je kapela čisto napolnjena. Madrasi molijo glasno v svojem tamulskem jeziku, kakor se navadno psalmi pojó; Bengalci molijo v svojem jeziku, ki pa z nosnim glasom po posameznih čerkah izrekujejo. — Oboji imajo svoje katehiste (učenike keršanskega nauka), ki pričenjajo moliti. Po maši molijo rožni venec ali litanije, in h koncu berejo iz kake podučljive knjige. Med tem pa prinašajo matere svoje otročičke jim prosit mašnikov blagoslov. Po branji pridejo tudi drugi verniki s svojimi raznimi prošnjami. Zdaj moram opominjati otroka, ki se laže ali je nepokoren svoji materi, zdaj kak prepir poravnati itd. Opominj in zlasti svarjenje po duhovnu zadevni človek poslušá navadno klečé.

Vsako nedeljo pridigam med mašo po dvakrat, prvič angleško, potem hindostansko. V naši cerkvi jih prejme navadno po dvanajst sv. Obhajilo in pri vsaki nenavadni priložnosti po petdeset. Ako je v cerkvi vse oskerbljeno, grem vsaki dan boljše obiskat.

Naj vam tedaj bolj na tanko popišem svoje farane. Madrasi se sredi tega Babilona dobro razločujejo po obličju, noši, še bolj se pa spoznajo po turbanu (glavni ovijači), ki je bolj širok in skerbneje olepšan, kakor pa imajo navado naši Indijanci ali mohamedanci. Sploh so černejše, krepkejše in boljše rasti, kakor mehkužni Bengalci. Slove ko dobri posli in dobivajo pri naj premožnejših Angležih službe ko khansamans (strežniki pri mizi), buttlers (hišniki), bearers (služabniki) itd. Iz tega pa izvirajo žalostni nasledki. Ubogi ljudje morejo malokdaj v cerkev iti, ali pa še nikoli ne. Dajo se le preradi zapeljati po slabih zgledih svojih gospodov, tudi poganov in muhamedanov, s katerimi vedno občujejo. Slednjič se pri njih družinsko življenje čisto pogreša. Velikokrat se pripeti, da pride ravno oženjeni mož v Kalkuto, ki je doma pustil svojo komaj štirinajst lét staro ženo, obetaje ji, da ji kmalo pošlje denarja, da bo mogla tudi ona za njim priti. Žalostni nasledki so očitni. Pri vsem tem pa se je vera pri teh ubožcih globoko vkoreninila. Bogu se smili, da je Indijan redkokrat tako stanoviten, kakor dobro katoliški Evropejec. Njemu posebno veljajo besede: „Duh je sicer voljan, pa meso je slabo“. Madrasi, kateri so „na slabem potu“, kakor sami pravijo, se po vsi svoji moči ogibljejo pričujočnosti duhovna; ne da bi bili tako terdovratni, ampak zato, ker dobro poznajo moč duhovske besede in ker se nočejo podati v boj med svojo vestjo in svojim hudim nagnjenjem. Ako se Madras spridi, je podoben hudobnemu otroku, ki se iz sramote skriva. Nikoli pa se ne obnaša tako, kakor satanski *necredul*, ki psuje Boga in njegovo sveto Cerkev, kar je lastno hudobnemu prostomisljaku v Evropi. Ako nesrečni grešnik po naključju na duhovna naleti, poslušá z nagnjeno glavo,

ali pa še celo kleče opominjevanje in z objokanimi očmi spozna svoje napake.

Drugi vir nerodnosti je revšina, pomanjkanje denarja za žentev. Po stari šegi morajo pri žentvi povabiti mnoge znanke k slovesni pojedini, in to je tako vterjeno, da mislijo, žentev in slovesna pojedina se ne dá ločiti. Tisti tedaj, ki ne živé v družinah, so mnogo-krat v prav žalostnem stanu. Bolj veselo je v družinah, ki so skoraj zmeraj pravi zgledi keršanskega duha. Vsaka družina ima majhen hišni oltarček, pred katerim vsaki dan skupne molitve opravljajo; otroke prav dobro izreajo, za ranjce obilno molijo, duhovna imajo v velikem spoštovanju in k Božji službi redno hodijo.

Pri Madrasih se pogosto nahaja veliko zaupanje do presvete Marije Device. Ni davno, me je poklicala revna ženica, naj pridem in njenemu bolnemu otroku blagoslov podelim. Pridem k dvanajstletnemu dečku, ki mi je navadno pri sv. maši stregel. Imel je pezdri v očesu. Blagoslovim ga in pravim materi: „Vaš otrok je zelo bolan“. „O moj oče, tega otroka sem dala presveti Devici in očetu Sahibu (duhovnu), ko je bil še prav majhen, drugi šesteri bratci in sestrice so že pomerli, tega edinega pa sem podarila Materi Bežji in ta bo živel.“ Otroka duhovnu dati se pravi po mnenji teh ljudi toliko, ko odločiti ga za službo pri oltarji. Med družimi svetniki časté posebno sv. Antona. Vsako nedeljo vidim pri oltarju tega svetnika štiriletno deklico od glave do nog z rujavo frančiškansko haljico; še celo kapuco ima. To oblačilo nosi po obljubi svojih staršev v čast sv. Antona.

Pri kapeli stoji šola za madraške otroke. Prevzemši to duhovnijo sem našel deset dečkov pod vodstvom revnega starčka, ki je sam komaj znal brati. Precej dobim še drugega boljšega učenika in zdajci narase število do dvajset in trideset. Za stroške, se vé, moram jest skerbeti.

Sedaj imam za poduk več Madrasov — poganov in protestantov — ki jih pripravljam za sprejem v sv. Cerkev.

Se vé, da je število keršanskih Bengalov v Kalkuti veliko več, ko Madrasov. Toda obžalovati moramo, da so jih več časa bolj v nemar pušali ko Madrase. Zato je njih vera in nrvnost v naj večji nevarnosti. Škoda, da evropejskim misijonarjem zaradi preobloženja z družimi opravili ni bilo moč bengalskega jezika se učiti. Pred vsm potrebujem za te reveže dobrih učnikov za keršanski nauk; pa kje čem jih dobiti? In če jih dobim, s čim jih bom plačeval? Ravno kar sem napravil za Bengalce šolo, v katero sem sprejel katic 12 otrok. V ta namen sem najel tri majhne kočé; v eni stanuje šolski učenik. Da morem otroke v šoli imeti, jim moram riž kuhati, da si utolažijo lakoto, in včasih dati jim platna za obleko. Upam, da se bo posrečilo več otrok odgojiti za dobre katoličane. Memo tega se tudi po vsi svoji moči trudim, da išem katoliških Bengalcev, ki so po vsem mestu raztreseni v tem Bablu.“

Tako katoliška Cerkev uči in olikuje po svojih mašnikih vse narode, ter jih iše pridobiti za sedanjí blagor in zlasti za prihodnje zveličanje.

Po zadnjih naznanilih vsa angleška Indija z vsimi podložnimi državami šteje čez 238 milijonov duš, po 211 ljudi na štirjaško miljo. Kalkuta s predmestji ima 895.000 prebivalcev, Bombaj 644.000, Madras 398.000, Luknee 285.000. Po veri je še velika večina braminov, mohamedanov, budistov, precej judov in parzov, 900.000 kristjanov, izmed katerih je 250.000 Evropejcev, 650.000 domačinov. Govori se po teh krajih 23 jezikov. — Očitno je, da tam, kjer ni keršanstva, tudi „olike“ ni, ker peščica Angležev more tolike neverske dežele v strahu ohraniti. Kako potrebno pa je tudi moliti za razširjanje sv. vere v tolikem neobdelanem vinogradu.

Drobne novice. Ni davno je telegraf pravil, da se je našel nemšk duhoven, ki se je podvergel zloglasnim majnikovim postavam; pa to je bila laž in ravno duhoven Kleespies je bil zaradi svoje stanovitnosti od žandarjev iz svetišča pregnan. Duhovni Dobbek, Fišbach, Deponte so obsojeni k denarnim globam. Kardinala Ledohovskega, ki bo mesca svečana dostal temnice, hočejo boje potem še pregnati v kako vterjeno mesto, vse zato, ker je Ledohovski bolj Bogu služil, kakor pa Bizmarku. — Članek Pall-Mall dnevnika pravi, da polastenje Carigrada od kake zunanje moči bi osodovito priklicalo za seboj posedenje Egipta od angleške strani. Po tem bi mohamedanstvu tudi v Egiptu in Sudanu pričelo klenkati? — Ruski državni časnik je rekel undan, ker je turška vlada zboljšanje kristjanom na Turškem že večkrat obljubila, pa ne spolnila; torej morajo vlade na to gledati, da na vsak način žalostni stan keršanskih podložnih na Turškem neha. Časniki so vsled tega zagнали velik šum; toda po tolikih britkih skušnjah je težko kaj izdatnega pričakovati za uboge Slovane, toliko manj, ker Rusija ima odveč dela v Aziji in zoper domače rogovilstvo. Zopet pa je žalostno, da Rusija sama domá po turško in po bizmarkovsko dopusti preganjati katoliške kristjane. Kako čemo od tatic nesamopridne ljubezni in pomoči pričakovati? Bog se usmili terpečega človeštva dandanašnji! — Pruska vlada je sestram „Božje previdnosti“ v Monastiru ukazala, da 1. grudna morajo zapustiti svoje stanovanje!... Potlej naj se pa kdo Turčinu čudi! — Ruski poslanec je pred malo dnevi bil dve uri pri sultanu in mu je razkladal turško slabo vpravljanje, nezadovoljnost ljudstev, razdjanje denarstvena in potrebo zboljšanja. — „Diario Espagnol“ piše, da iz Vatikana je prišlo pisanje v Madrid, v katerem se zahteva spolnovanje konkordata od l. 1851, se odrekuje priznanje kraljevega „Exequatur“ (to je, kraljevi nadzor nad papeževimi in škotskimi pisanji itd.), se pripisuje državljanska vojska verski prostomiselnosti, in zahteva se, da ne posvetna, ampak duhovska sodnija naj sodi Urgelskega (nedolžnega) škofa (ki so ga Alfonzisti vjeli in se hočejo nad njim znositi; on je bil pri Karlistih). — Iz Madrida naznanujejo 3. t. m., da v začetku grudna bode kralj Alfons sam sprejel poveljstvo severne vojne zoper Karliste. Kdo vé, če se pa ne bo kraljiču tako ali še huje godilo, kakor se mu je prvi-krat v ravno tej vojski? — Škof v Montrealu v Kanadi je prepovedal katoličanom pokopati s cerkvenimi opravili Jož. Guiborda, ki je umrl pod cerkvenimi cenzurami, in ravno tako, da se ne smejo vdeležiti njegovega pokopa. Kraj njegovega pokopa bode oskrnjen od tistega trenutka, ki bode truplo njegovo tam pokopano. — Katoliški zdravniki v Belgiji so osnovali društvo sv. Luka za bojevanje zoper materijalizem (grudomolstvo). — Veri sovražni Prusi v Alzaciji in Loreni vstanovljajo šole mešanega spola za izrejo dekliško in s posvetnimi učniki namestujejo redovnice. Frajmavrarstvo je take hudovoljne lastnije, da ne more živeti, če katoliški Cerkvi škode ne dela. — 3. listopada je bil pred sv. Očetom celi nemško-ogerski vstav. Številni gojenci, vernivši se s svojih jesenskih počitnic, so prosili od namestnika Kristusovega sv. blagoslova, preden prično svoje težko učenje. Eden gojencev je bral blagoserdno adresno spoštovanja in ljubezni tega vstava do sv. Očeta, na katero so sv. Oče prijazno odgovorila. — Angleški kraljevič, naslednik kralj, popotuje po svetu in je sedaj v angleški jutrovi Indiji. Bil je v Bombaju sprejet z neznansko svetičnostjo od 70 indiških knezov v pričo 200.000 ljudi. Vender pa veliko mohamedanskih knezov ni bilo pričujočih. To ni dobro znamenje. V Malaki je boje celo upor vstal in Angleži so izgnani iz mesta. — Tudi v Kini zopet šumi. Ako se k vsemu

ozremo na sedanji evropejski stan, je pač pomislika vredno, kaj da utegne spomlad prinesiti.

Cvet in sad zveste molitve.

Zahvala. Naj blagovoli slavno vredništvo naslednje verstice natisniti v preserčno zahvalo in čast naše preljubljene Gospé presvetega Jezusovega Serca s posebnim priporočanjem vsem zvestim udom te tako mogočno oblagrovanje bratovšine, da kadar koli vse človeške pomoči obnemorejo, je vendar le še prav posebno izdatna ter gotova pomoč pri Vsegamogočnem na priprošnjo naše ljube Gospe presvetega Jezusovega Serca, in ravno to skazuje sledeča dogodka, katera mi je naznanjena po zanesljivem viru s prošnjo, naj poprosim, da se po „Zgodnji Danici“ naznani. Marijana Gerkman v Cerkljah na Gorenjskem je bila do malega dve leti velika reva, terpela je v glavi nepopisljive bolečine, in to posebno ob mlaju; nobene še tako umno poskušene zdravila niso nič več pomagale; ob vse lase je bila že prišla; neki prečudno smradljiv gnoj ji je za ušesi in okoli oči iz glave tekkel, tako, da na svet zdravnikov, naj jo izmivajo, je ni že nobeden drugi hotel in mogel kakor le še samo mati izmivati. Pa tudi to ni nič več pomagalo. Zdaj se oberne s terdnim zaupanjem do Marije, zdravja bolnikov, ter k naši ljubi Gospej presvetega Jezusovega Serca, sklene, da hoče „devetdnevnic“ nji v čast opraviti, in poprosi še druge prijateljice ter ude te bratovšine, naj tudi oni združeno ravno to v duhu in resnici za njo opravijo, ako je njeni duši v zveličanje ter Bogu na čast, naj bi ji Božja milost usmiljeno še podelila ljubo zdravje, ali pa saj nekoliko polajšanja. In kaka dobrota! Že hitro po pričetu devetdnevnic se pokaže prav znamenit spremenitev ter o prvem mlaju že se je ustavila vsa nesnažna tekočina, ona pa se je jela prav dobro čutiti, ker vse bolečine so se tako pomanjšale, da zdaj prav zadovoljna zamore svoj vsakdanji posel opravljati in k Božji službi v cerkev hoditi. Zato čast Vsegamogočnemu in preserčna zahvala naši ljubi Gospej presvetega Jezusovega Serca, pa tudi lepa pohvala vsem združenim udom, ki so se priporočene devetdnevnic za bolno revo Marijano Gerkman vdeležili. Naj bo torej vsakemu v vsaki stiski živo v spominu, da se priporočuje trojedinemu Bogu po naši ljubi Gospej presvetega Jezusovega Serca.

V Kamniku, 9. listopada 1875.

B. St., ud te bratovšine.

Preserčna zahvala naši ljubi Gospej presvetega Jezusovega Serca! — V veliki sili sem se silno bal, da ne bom mogel spolniti svoje dolžnosti. Prosil sem tedaj prav priserčno „našo ljubo Gospo presvetega Jezusovega Serca“, naj bi ona sprosila pri Bogu milost, da omenjeno dolžnost premorem spolniti. Bil sem uslišan, in vse sem lahko opravil. Devetdnevnic, katero sem obljubil naši ljubi Gospej v čast, opravljam z veseljem.

V Žiréh 8. novembra 1875.

A. V-s.

Z Dolenjskega. Na priprošnjo Naše ljube Gospé sem se prehude bolezní prav hitro ozdravila, še tisto noč, ko sem obljubila 9dnevnic opravljati in v „Dan.“ uslišanje razglasiti, mi je bilo močno odleglo. Torej večna čast Bogu, hvala „Naši ljubi Gospej“!

M. P.

Dva terdovratna grešnika sta prav serčno udom Naše ljube Gospej v molitev priporočena.

Listek za raznoterosti.

Iz Ljubljane. Č. g. Jan. Mazgon je prišel iz Metlike na Vinico; č. g. Jak. Ferjančič iz Starega terga v Senožec.

„Slovenska Čebela“ g. Jeričeva (v št. 19.) je pričela spis o „salicilni kislini“, ktera je boje poseben pomoček v zdravstvenih in raznih družih ozirih. Vreden je spis, da se poiše in bere.

V Loki v uršularski cerkvi je preteklo nedeljo, 7. t. m., med posebnimi slovesnostmi bil blagoslovljen nov križev pot, za kterega so križce dobili iz Jeruzalema. V vsaki križ je vdolan kak spominek s tistega kraja, kateri postanek, štacijon, ravno tiče. Oskerbeli so to preč. gosp. Fr. Hrovat, bivši vodja v avstrijski romarski liši v Jeruzalemu.

V Šmartnem pri Kranju bode to nedeljo velika slovesnost za nove zvonove, kterih veliki ima čez 40 stotov.

Pri sv. Jožefu pri Trstu. Brežanka je pri nas bogato obrodila in prodaja se po 7 - 8 gl. izveratna. Hvala Bogu! *)

Milostni škof Juri Dobrila so ustanovili za študente Isterske škofije poreško-poljske 8 šolskih štipendij, pet po 100 in tri po 112 gl. na leto. Pričenjajo se z dnem Njih smerti.

V Terstu je mesca kimovca umerlo 358 ljudi; poročenih je bilo 106 parov; novorojencev 425.

V ravno tem mestu so imenovani mesec pobili 1395 volov, 44 krav, zaklali 1729 telét, 2564 ovnov in 20 jagnjet.

Prihodki tega mesta so l. 1874 znašali 3 mil. 389 tisuč 285 gl.; stroški pa 342,257 več. Tudi gospodarstvo nove čre!

Na Nabrezini bode teržaški odbor napravil velikanske hrame za kamneno olje, od koder ga bode dalje odpravljajal. L. 1874 je bilo iz Tersta odpravljene te tekočine: 230,000 stotov po suhem in 33,360 po morji.

Goriško. Bogoslovne šole so se pričele 4. t. m. Vsih bogoslovcev za čvetero škofije je kaci 46.

V Celovcu ima bogoslovje v 1. letniku enega, v 2. tri, v 3. dva, v 4. pa 9 bogoslovcev.

Detomor iz želje po ječi. Poživljen neki delavec na Dunaju je svojo lastno dveletno hčerko s tretjega nadstropja na tla ter na kamenje vergel in ubil, ker si je s tim hotel stanovanje v ječi preskerbeti. Bil je namreč poprej vse zapravljen in ni imel s čim stanovanja plačati. Ako se hudodelnik ječe ne boji, večji je znamenje, da ječe bi morale ostreje z njimi delati.

Petdesetletnica škofovstva Pija IX bode 21. majnika 1877. Ta dan in mesec so bili namreč sv. Oče Pij IX l. 1827 od papeža Leona XII povzdignjeni za nadškofa v Spoletu, in ravno omenjeni dan l. 1877 bode tega 50 let. — Obhajali smo l. 1869 papeževo mašniško 50letnico, l. 1871 petindvajsetletnico njih papeštva, zdaj pa pride škofovska 50letnica, ki hočemo zvesto moliti, da jo sveti Oče tudi še doživé, čeravno jim njih sovražniki že tako davno smert žele in napovedujejo.

V Rimu so umerli letos že 4 kardinali: Matheu, Barili, Grossellini in 17. kim. Viteleschi, kaj učen mož, kateri je še letos bil postal škerlatnik. Sveti kolegijum, ki je bil z imenovanjem 12 novih narastel na 56 kardinalov, jih ima sedaj zopet samo 55. —

Turško-laško gospodarstvo. Turško je s svojim denarstvom na pol na bobnu; in Laško v tej zadevi ni

*) Prosimo pojasnila, za kaj je poslani denar? Vr.

za dlako v boljem stanu, akoravno davke vedno povzdiguje, ljudstvo žuli, in je od l. 1866 do 1870 več kot za milijardo cerkvenega premoženja pograbilo! (Vtld.)

V Zabrežniku pri Žiréh je neki kosmat plašur storil strahovito hudodelstvo. 3. t. m. si sprosi v ondotnem mlinu pri poštemem možu in ženi prenočevanje; po 9. uri pa ta pošast tiho vstane in zabode najprej moža na peči v trebuh in za vrat, potem pa ženi, ki je bila v postelji, zasadi nož v vrat. Mož skoči raz peči in se ruje s hudodelnikom, žena zleze med tem iz hiše in kliče na pomoč, pa kmali omaga in umerje. Plašur zbeži. Mož je drugi dan še živel, pa z malo upanjem, da bi ozdravel. Grozovitež je blezo hotel premožna človeka oropati, pa se je potlej zbal. — Taki-le je človek brez vere in strahu Božjega!

Odpadniku Hiacintu Loysonu v švicarski Genevi se čudno odpirajo oči. „Courrier de Genève“ naznanjuje, da ubogi izdajavec je tako le govoril: „Katoliška reforma (obnova, to je, starokatoličansko odpadništvo) tukaj ni nič drugega kakor pretveza..., ne dela se za nič drugega, razen za potetje verske svobode, vestne svobode, šolske svobode, in dosledno družinske svobode, z eno besedo: dela se, da cerkev Jezusa Kristusa naj se podverže zoperkeršanski državi.“ Revež odpadnik tedaj spoznava, s kakošnimi ljudmi se je zvezal zoper Cerkev Kristusovo; kdaj pa se bode slišalo iz njegovih ust, da je to „novo pobratimstvo“ zapustil? Spoznati, pa spreobrniti se — to ste dve reči! Molimo tudi za uboge odpadnike.

K švicarski „novi svobodni“ celo frankobrodski časnik pravi. „V nobenem kraju vestna svoboda ni bila tako potlačena, tako divje užaljena, kakor v Genevi. Vladavci tega švic. kantona so razdajali nekdanjo slavo.“ K temu pa kaj čvrsto pristavlja mil. g. Mermillod: Tri leta je, odkar silovito in neutolažljivo preganjanje množi naše bridkosti, toda bolj je kakor mutasto in potuhnjeno preganjanje: le-to dušo usni, le-uno pa budi vesti in v novo vžiga gorečnost za vero.“

Prestrašna smert nekega prostomišljaka. Več laških časnikov pripoveduje grozovito smert Janeza Camarda, ki je živel po šegi dandanašnjih brezvercev in prostomišljakov. Rojen v Castiglionu, je šel večkrat v Francavillo, kjer je imel kmetijstva in pristave, ki jih je dobil z ženo ko doto. Neki dan zasliši pod oknom svoje hiše na kmetih moliti ljudi, ki so spremljali Jezusa v presv. Rešnjem Telesu k bolniku. Brezverec se nasloni urno na okno in se začne strahovito dreti in kričati nad dobrimi vaščani, preklinjati sv. R. T., duhovne in zoper vse, kar je najsvetejšega v katoliški veri. Dobri vaščani se niso dali kar nič ostrašiti, se niso menili zanj in so pobožno dalje spremljali presv. R. T.

Bilo je osem dni, odkar je Camarda tako bučal in bogoskrunil. Camarda zasede zalega konja in se podá na eno svojih pristav. Le malo časa jezdari svojo pot, kar se konj neprevidoma splaši, ne ve se, od česa, in verže s sedla Camarda, kateri je z eno nogo ostal zamotan v stremenih. Konj, silno zadergnjen, se spusti po jamnatih in kamnatih vozarah, vleče tik seboj Camarda, buta z njim povsod, da je joj prejoj, in polomi kosti nesrečnemu. Poslednjič se sedlo odterga, Camarda obleži na tleh raztergan, da meso od njega visi, in z brazom, ki ti vso dušo s strahom pretresa. Na pol mertvega pobere nekoliko pozneje nekteri dobri kmečki ljudje, ki so ga prvi našli v tom stanu. Spravijo ga na lesene lojtre, mu naredo podglavje iz ličja in ga z vervico povijejo, ter ga peljejo v njegovo hišo, kjer je med strahovitim zvijanjem zadnjikrat zasópel. Bilo je ravno v tisti hiši, iz ktere je osem dni poprej tako

gerdo bogoskrunil in preklinjal. — „Bog se ne dá prostomišljakom zasramovati.“

V Parizu je umerl slavní gosp. Migne, rojen leta 1800, ki je l. 1833 v Parizu vstanovil časnik „Univers“, pozneje pa katoliško tiskarnico, v kateri je brez preneha delalo 300 delavcev. L. 1868 so mu bili frajmavrarji požgali delavnico in imel je zgube okoli 7 milijonov, pa še na zdravji je terpel. Bil je mož serčen, goreč za Božjo čast in storil je neznansko veliko za Cerkev in duhovstvo. Bog mu daj večni mir. (Eco.)

O Kalkuti, glavnem mestu angleške Indije, ima naš današnji list daljši zanimiv spis. Znamenito k temu je, da ravno te dni, 1. listopada, je bil pred sv. Očetom v Rimu mil. gosp. Valter Steins, vikši škof iz Bosore in apostolski vikar v Kalkuti. To gotovo ne bode brez novih dobrih nasledkov v unih krajih.

Zakaj napadanje le na katoličanstvo? Turške, judovske, luteranske vere nihče ne napada, nihče ne žali, „vogelfrei“ ali „Markovi kužeti“ so jim le verni katoliki, le svetinje katoliške vere!

Tako slišimo očitati. Zakaj pa to? To je čisto lahko umeti. Zmoto in napako satan in njegovi sužnji pri miru pusté, ker jim ni na poti; zaganjajo se le v resnico, ker ona ni sad iz njih verta. Le na dobri sad se ose vsedajo in ga grizejo.

Duhovske spremembe.

V Goriški nadškofiji: Č. g. Jan. Slokar, kaplan v Libušini, gre za vikarja v Loge.

Dobrotni darovi.

Za novo napravo bolehnih v Ljubljani: Prejel gosp. Heidrih posebej: iz Planine 8 gl.; iz Doba 20 gl.; iz Peč 5 gl.; č. g. T. v Planini 2 gl. 10 kr.; č. g. B. iz Studenega 1 gl. — Zbirke pri darovanji Radeške fare 16 gl. 10 kr. — Prejelo vredništvo: iz bohinske Bele č. g. E. 7 gl. — iz Šent-Vida č. g. K. 20 gl. — Č. g. A. Pavlič 5 gl. — Č. g. L. Bergant 2 gld. — Helena Pohar 3 gl.

Za Dolenjce s točo poškodovane: iz Begenj 12 gl. 40 kr. — Iz Mošenj 5 gl.

Za poškodovane s točo v Konjici: Iz Radolice zbirke 4 gl. — Iz Doljega 3 gl.

Za pogorelce v Strahomeru: Iz Rovt pri Jesenicah 1 gl. 60 kr. — Iz Doljega 2 gl. 50 kr.

Za pogorelce v Mavčičah: Iz Doljega 2 gl. 50 kr.

Za sv. Očeta: Neimenovana 2 gld. — Duhoven s prošnjo sv. blagoslova za pobožno življenje 1 gl. — F. P. 1 gl. sr., prošeč sv. blagoslova za zadnjo uro za-se in za mater. — M. S. iz št.-Vida na Dol. 1 gl. s prošnjo sv. blagoslova za zadnjo uro.

Za afrikanski misijon: Iz št.-Vida na Dol. po g. fajm. 15 gl. — Iz Vodice 3 gl. — Iz Cerkelj 1 gl. — Po g. Rozm. L. Žigman 1 gl. — P. Merhar 1 gl. — Iz spodnje Idrije 3 gl. 30 kr. — Iz Begenj zbirke 3 gl. — Iz Mošenj zbirke 7 gl. —

Za družbo sv. Bonifacija: Iz Jesenic 3 gl. 50 kr.

Za družbo sv. Leopolda: Iz Cerkelj 1 gl.

Za ubegle Ercegovince in Bošnjake: Iz Šmartna pod Šmarno goro 1 gl. 50 kr. — Iz bohinske Bele po č. g. J. E. 14 gl. — Iz Planine 8 gld. po č. g. Riharju. — G. Jož. Sancin 2 gld. — Več kmetov 1 gld. 50 kr. — Iz Begenj zbirke 21 gl. 60 kr.